

Dosarul nr. 2ra-894/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. S. Vasilachi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, L. Pruteanu, I. Secrieru)

ÎNCHEIERE

28 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Nicolae Craiu
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Galina Mihailiuc, reprezentată de către avocatul Alexandru Chisnencu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Natalia Havruneac și Serghei Havruneac împotriva Galinei Mihailiuc, Elenei Canțer și Nataliei Codreanu cu privire la restituirea împrumuturilor și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Galina Mihailiuc, reprezentată de către avocatul Alexandru Chisnencu și a fost menținută hotărârea din 21 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 29 decembrie 2017 Natalia Havruneac și Serghei Havruneac au depus cerere de chemare în judecată împotriva Galinei Mihailiuc, Elenei Canțer și Nataliei Codreanu cu privire la restituirea împrumuturilor, rezilierea contractului de împrumut și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, reclamanții sunt soți, iar pârâta Galina Mihailiuc și Serghei Havruneac sunt verișori.

Au menționat că, la sfârșitul lunii decembrie 2013 Galina Mihailiuc s-a adresat cu solicitarea de a-i împrumuta suma de 5400 de dolari SUA, însă neavând această sumă, Serghei Havruneac a apelat la Galina Palagniuc pentru a obține un împrumut, pentru a o ajuta pe verișoara sa, Galina Mihailiuc.

Au susținut că, la transmiterea banilor solicitați, pârâta Galina Mihailiuc s-a prezentat cu prietena sa, Elena Canțer, iar, din spusele lor, banii urmau să fie folosiți de ambele și, pentru a-l convinge, i-au promis o dobândă de 15%.

Au afirmat că, ulterior, după achitarea unei dobânzi din suma împrumutată, adică din 5400 de dolari SUA, în luna iunie 2014, Galina Mihailiuc și Elena Canțer

au solicitat suplimentar un împrumut de 4600 de dolari SUA, cu o dobândă de 10%, din suma totală de 10000 de dolari SUA. Termenul împrumutului a fost stabilit de părți, de comun acord, pe o perioadă de 2 luni, iar la expirarea acestui termen urmau să achite suma împrumutată în mărime de 10000 de dolari SUA și o dobândă de 2000 de dolari SUA. Fiind ademenit de dobânda promisă și având încredere în acțiunile acestora, mai ales în ruda sa, au fost de acord cu condițiile date.

Au relevat că, neavând suma necesară, împreună cu Galina Mihailiuc și Elena Cașter, au mers la Galina Palagniuc pentru a solicita banii cu împrumut.

Au mai relevat că, Galina Mihailiuc și Elena Cașter nu locuiesc în satul Maximovca și, având în vedere că, Galina Palagniuc nu le cunoștea, suma de 4600 de dolari SUA a fost luată de către Serghei Havruneac, care a transmis-o cu împrumut Elenei Cașter și Galinei Mihailiuc, iar drept urmare, au întocmit o recipisă, prin care ultimele s-au obligat să restituie banii.

Au notat că, la cererile telefonice și verbale, pârâtele Elena Cașter și Galina Mihailiuc au solicitat un termen suplimentar pentru restituirea împrumutului, motivând că, nu dispun de suma necesară și pentru a fi mai convingătoare, au scos și bunuri imobile spre vânzare pentru a achita datoria și dobânda stabilită, însă nu au restituit banii.

Au precizat că, având în vedere situația conflictuală și eschivarea de la restituirea sumelor împrumutate, s-au adresat cu plângere la Inspectoratul de poliție Anenii Noi, ulterior, la Procuratura raionului Anenii Noi în vederea tragerii la răspundere penală pentru fapta comisă de pârâte.

Au relatat că, prin scrisoarea din 10 mai 2017 Inspectoratul de poliție Anenii Noi le-a comunicat că, sunt în drept să se adreseze în instanța de judecată cu acțiune civilă, având în vedere raporturile civile dintre părți.

Au declarat că, în cadrul audierilor, Elena Cașter și Galina Mihailiuc au recunoscut faptul că, datorează bani lui Serghei Havruneac, însă la întrebarea când îi vor restitui, au răspuns că, la moment nu au această sumă de bani. Totodată, pârâtele au specificat că, suma împrumutată ulterior a fost dată prietenei lor comune, Natalia Codreanu, care își schimbă domiciliu permanent, este în căutare, are împrumuturi și de la alte persoane.

Au invocat că, prin recipisa întocmită la 28 martie 2015, Elena Cașter a confirmat faptul că, până în luna mai a aceluiași an se obligă sa restituie suma de 10000 de dolari SUA, însă nu a putut restitui această datorie.

Au menționat că, la 23 august 2014 Natalia Codreanu a confirmat că, a primit suma de 5600 de dolari SUA de la Serghei Havruneac și urma să-i restituie până la 02 septembrie 2014, însă nu i-a restituit.

Au susținut că, la 08 august 2017 Mihailiuc Galina și Serghei Havruneac au încheiat un contract de împrumut în forma scrisă, suma fiind de 8000 de dolari SUA, pe un termen de un an, cu dobânda de 10% lunar, însă nu a achitat niciodată dobânda, ceea ce a determinat solicitarea rezilierii contractului de împrumut și restituirea sumei de 8000 de dolari SUA și a dobânzii de 3200 de dolari SUA, pentru perioada de 4 luni.

Au afirmat că, având în vedere că, o parte din suma împrumutată a fost luată de la Galina Palagniuc, pentru a nu avea conflicte, împreună cu soția au apelat la o

bancă pentru a lua un împrumut cu scopul de a-i restitui banii Galinei Palagniu. Astfel, la 15 septembrie 2017 au încheiat un contract de împrumut cu BC „Mobiasbanca Groupe Societe Generale” SA, conform cărui, Serghei Havruneac a primit suma de 60000 de lei, iar Natalia Havruneac suma de 70000 de lei pentru o perioada de 4 ani, care urmează a fi restituită băncii. Împrumutul a fost luat pentru o perioadă de 4 ani.

Au relevat că, împreună cu dobânda calculată, urmează să restituie băncii suma totală de 84860,60 de lei și, respectiv, 97324,07 lei, iar în total suma de 182184,67 de lei.

Au solicitat încasarea de la Natalia Codreanu în beneficiul lui Serghei Havruneac a împrumutului în sumă de 5600 de dolari SUA, încasarea de la Elena Canțer în beneficiul lui Serghei Havruneac a împrumutului în sumă de 10000 de dolari SUA, rezilierea contractului de împrumut din 08 august 2017, încheiat între Galina Mihailiuc și Serghei Havruneac, încasarea de la Galina Mihailiuc în beneficiul lui Serghei Havruneac a împrumutului (datoriei) în sumă de 8000 de dolari SUA și a dobânzii de 3200 de dolari SUA pentru perioada de 4 luni (septembrie - decembrie 2017), încasarea de la Galina Mihailiuc, Elena Canțer și Natalia Codreanu în beneficiul lui Serghei Havruneac a câte 20000 de lei de la fiecare, cu titlu de prejudiciu moral, încasarea în mod solidar de la Galina Mihailiuc, Elena Canțer și Natalia Codreanu a sumei de 182184,67 de lei și încasarea în mod solidar de la Galina Mihailiuc, Elena Canțer și Natalia Codreanu a taxei de stat în sumă de 300 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 6000 de lei.

Prin hotărârea din 21 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Natalia Havruneac și Serghei Havruneac, au fost încasate de la Elena Canțer în beneficiul lui Serghei Havruneac datoria în sumă de 10000 de dolari SUA, conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la data executării obligației și taxa de stat în mărime de 5127 de lei, au fost încasate de la Galina Mihailiuc în beneficiul lui Serghei Havruneac datoria conform contractului de împrumut în mărime de 11200 de dolari SUA, conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la data executării obligației și taxa de stat în mărime de 5742,24 de lei, au fost încasate de la Natalia Codreanu în beneficiul lui Serghei Havruneac datoria în sumă de 5600 de dolari SUA, conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la data executării obligației, taxa de stat în mărime de 2871,12 lei și cheltuieli de citare în mărime de 150 de lei, iar în total suma de 3021,12 lei și au fost încasate în mod solidar de la Elena Canțer, Galina Mihailiuc și Natalia Codreanu în beneficiul lui Serghei Havruneac cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 de lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 11 iunie 2018 Galina Mihailiuc, reprezentată de către avocatul Alexandru Chisnencu, a declarat apel nemotivat, iar la 19 octombrie 2018 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii împotriva apelantei.

Prin decizia din 05 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Galina Mihailiuc și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 10 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Galina Mihailiuc, reprezentată de către avocatul Alexandru Chisnencu, a fost casată integral decizia instanței de apel și a fost trimisă cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 28 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Galina Mihailiuc, a fost casată hotărârea primei instanțe în partea admiterii pretențiilor înaintate de către Serghei Havruneac împotriva Galinei Mihailiuc și a fost emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care au fost respinse pretențiile înaintate de către Serghei Havruneac împotriva Galinei Mihailiuc cu privire la încasarea împrumutului și a dobânzii în sumă totală de 11200 de dolari SUA și încasarea cheltuielilor de judecată. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Prin decizia din 16 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Serghei Havruneac, reprezentat de către avocatul Zorina Grincu, a fost casată decizia instanței de apel și a fost trimisă cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Galina Mihailiuc, reprezentată de către avocatul Alexandru Chisnencu și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că, conform materialelor cauzei se confirmă că, între Serghei Havruneac și Galina Mihailiuc au existat raporturi juridice de împrumut, fapt ce se confirmă prin recipisa din 08 iunie 2014, conform căreia Galina Mihailiuc a luat suma de 10000 de dolari SUA, cu dobânda de 10%, obligându-se să restituie suma până la 08 iunie 2014 (f. d. 14, vol. I).

Totodată, instanța de apel a mai reținut că, precum indică părțile, Galina Mihailiuc a efectuat achitări, iar pentru suma rămasă de 8000 de dolari SUA a fost întocmit contractul de împrumut din 08 august 2017, conform căruia suma de 8000 de dolari SUA urma a fi restituită până la 18 august 2018, cu achitarea lunară a dobânzii de 10% (f. d. 15, 17, 101, 103, vol. I).

Instanța de apel a considerat că, prima instanță corect a dispus încasarea din contul Galinei Mihailiuc în beneficiul lui Serghei Havruneac a sumei de 3200 de dolari SUA, cu titlu de dobândă de întârziere. Or, reieșind din pretențiile înaintate de către Serghei Havruneac de încasare de la Galina Mihailiuc și a dobânzii convenite, acesta a pretins încasarea dobânzii până la adresarea în instanță, pentru 04 luni și constituie suma de 3200 de dolari SUA, astfel, prima instanță just a dispus încasarea de la Galina Mihailiuc în beneficiul lui Serghei Havruneac a sumei de 11200 de dolari SUA și, anume, împrumutul în mărime de 8000 de dolari SUA și dobânda de întârziere în sumă de 3200 de dolari SUA.

Afară de aceasta, instanța de apel a apreciat critic argumentul apelantei Galina Mihailiuc precum că, datoria față de ea este una neconfirmată de fapt și de drept, fiind o sumă ce rezultă în realitate dintr-un contract de împrumut anulabil și a unei recipise, care la fel nu redă situația reală, deoarece aceste tranzacții și acte juridice ce țin de obligațiile pecuniare ale apelantei sunt acte simulate și cad sub incidența prevederilor art. 221 din Codul civil.

La acest compartiment, instanța de apel a remarcat că, recipisa din 08 august 2017 este valabilă și nu a fost anulată. Astfel, fiind valabilă, aceasta stabilește existența anumitor raporturi juridice care urmau să fie executate de către debitorul Galina Mihailiuc.

Instanța de apel a menționat că, existența raporturilor juridice de împrumut între creditorul Serghei Havruneac și debitorul Galina Mihailiuc s-a constatat inclusiv și în cadrul dezbaterilor judiciare și susținerilor verbale în primă instanță, unde debitorul Galina Mihailiuc a confirmat întocmirea recipisei și faptul primirii banilor. Respectiv, orice viciu care ar fi putut exista (și care a fost invocat mai târziu în apel și recurs) a fost eliminat prin declarațiile debitorului și prin actul de recunoașterea a datoriei.

Instanța de apel a considerat că, este lipsit de orice suport probant și argumentul apelantei precum că, banii împrumutați de la intimat au fost destinați pentru Elena Canțer, care a rugat-o să-i împrumute acești bani pentru ea și nu altfel, iar prin tranzacțiile numite, însă, s-a ascuns un alt act juridic și, anume, contractul de împrumut încheiat între intimatul Serghei Havruneac și Elena Canțer, care într-un sfârșit nu și-a onorat obligația pecuniară.

La fel, nu poate fi reținut nici argumentul apelantei Galina Mihailiuc precum că, ea nu a beneficiat de împrumut, nu a primit bani și nici nu l-a utilizat în interesele proprii, dar a fost intermediar între Galina Mihailiuc și Elena Canțer.

Instanța de apel a punctat că, recipisa din 08 august 2017 nu poate fi catalogată drept un contract de intermediere, or, la dosar lipsesc careva probe, care să demonstreze că, banii primiți de către Galina Mihailiuc au fost transmiși altei persoane și, în general, împrumutul a fost luat anume cu acest scop.

Mai mult, instanța de apel a subliniat că, recipisa din 08 august 2017 conține elementele unui contract de împrumut și nicidecum nu conține elementele unui contract de intermediere cum ar fi: persoana pentru care se intermediază, condițiile în care se intermediază, termenul de scadență, modalitatea de achitare a împrumutului, etc.

Conform textului recipisei date, banii au fost transmiși personal apelantei Galina Mihailiuc, care a recunoscut aceasta în ședință de judecată a primei instanțe, în cadrul susținerilor verbale.

Astfel, instanța de apel a relevat că, la dosar lipsește vreo trimitere la o probă materială, care ar demonstra existența unui contract de intermediere.

La 22 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Galina Mihailiuc, reprezentată de către avocatul Alexandru Chisnencu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea pretențiilor înaintate împotriva recurenteii și emiterea în această parte a unei noi hotărâri cu privire la respingerea pretențiilor înaintate împotriva recurenteii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea pretențiilor înaintate împotriva recurenteii sunt neîntemeiate și ilegale.

A menționat că, sumele, care au fost adjudecate intimaților prin decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, sunt dublate, adică suma totală a

împrumutului a fost numai de 10000 de dolari SUA, împrumutată de către Elena Canțer de la intimați în două tranșe, a câte 5400 de dolari SUA și 4600 de dolari SUA în toamna anului 2014 și primăvara anului 2015, fapt confirmat prin recipisele anexate la materialele cauzei.

A susținut că, intimații, prin intermediul reprezentantului lor, la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, au indus instanța și participanții la proces în eroare, prezentând mai multe recipise și invocând că, ele sunt împrumuturi diferite și distincte.

A afirmat că, recurenta a întocmit contractul de împrumut și recipisa, care sunt simulate, ambele din 08 august 2017, prin care a recunoscut o dată în plus datoria Elenei Canțer față de intimați, recurenta fiind ca intermediară, dat fiind faptul că, ea este rudă a intimaților, s-a simțit oarecum vinovată și responsabilă față de ultimii, care la rugămintea sa, i-au împrumutat Elenei Canțer sumele menționate.

A relevat că, între recurentă și intimat au existat raporturi juridice, fapt confirmat de ambele părți în litigiu, dar nu de împrumut, ci de intermediere și garantare a restituirii împrumutului.

A notat că, recurenta a indicat și a susținut acest fapt pe tot parcursul examinării cauzei, iar intimatul a confirmat personal că, banii au fost transmiși Elenei Canțer și Nataliei Codreanu în prezența recurtei, care l-a rugat să le acorde împrumutul și și-a luat angajamentul, deopotrivă cu cele două, să restituie împrumutul.

A declarat că, între intimat și recurentă a avut loc și a fost încheiată o tranzacție de fidejusiune, ultima asumându-și obligația de a restitui împrumutul contractat de către Elena Canțer și Natalia Codreanu în cazul în care ultimele nu vor îndeplini această obligațiune. Respectiv, contractul de împrumut este unul simulat și este lovit de nulitate absolută, nulitate care urma a fi aplicată conform art. 217 alin. (1) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019).

A invocat că, recurenta nu are nici un fel de datorie sau obligațiune pecuniară față de intimați.

A specificat că, instanțele judecătorești au ignorat informația veridică, susținută de însăși Elena Canțer și Natalia Codreanu, cât și de intimatul Serghei Havrunec atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, inclusiv și în cadrul examinării cauzei contravenționale de către Judecătoria Anenii Noi.

A menționat că, instanța de apel a încălcat normele de drept procedural și, anume, a examinat apelul în lipsa Elenei Canțer și a Nataliei Codreanu.

Prin notificarea din 28 aprilie 2021 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului, înștiințându-i despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 99, vol. II), însă ultimii nu și-au valorificat acest drept și nu au depus referință.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei contestate la 15 februarie 2021 (f. d. 77, vol. II).

Astfel, recursul declarat la 22 martie 2021 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Galina Mihailiuc, reprezentată de către avocatul Alexandru Chisnencu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Galina Mihailiuc, reprezentată de către avocatul Alexandru Chisnencu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Galina Mihailiuc, reprezentată de către avocatul Alexandru Chisnencu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Galina Mihailiuc, reprezentată de către avocatul Alexandru Chisnencu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Nicolae Craiu

judecătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic